

експериментувати з іншими наркотиками і збільшувати дозу, що заслужити повагу однолітків, не задумуючись над тим, що з часом періодичне вживання наркотиків може перерости у наркотичну залежність, позбутися якої є дуже важко. Схильність до вживання психоактивних речовин формується на протязі трьох етапів: етап перших спроб; пошуковий етап; етап фонового полінаркотизму. Кожен з цих етапів все глибше затягує людину у тенета важкої хвороби, яку ми називаємо залежністю від психоактивних речовин. Перспективою подальших наукових досліджень є розробка програму профілактики схильності підлітків до вживання психоактивних речовин.

Список використаних джерел

1. Орієнтаційний посібник ВОЗ. – Модуль К: Молодь і вживання психоактивних речовин
2. Менделевич В. Д. Психологія девіантного поведінки: навч. посіб. М.: МЕДпресс, 2001. 432 с.
3. Профілактика патологічних форм залежної поведінки – К.: РБФ НАН, 2010. 342 с.
4. Психологія підлітка: підручник – СПб.: ЕВРОЗНАК, 2003. 480 с.
5. Скрипкіна Т.П. Психологія довіри - М.: Академія, 2000. С.34-42

Світлана Чернюк

старший викладач кафедри педагогіки
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
м. Хмельницький

ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІЯЛЬНОСТІ ДИТЯЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Автор піднімає питання щодо організації соціально педагогічного супроводу діяльності дитячих організацій. Наведено різні підходи до визначення сутності соціально-педагогічного супроводу. Окреслено завдання, структуру, суб'єкти соціально-педагогічного супроводу. Описано модель професійної взаємодії соціального педагога з дитячими громадськими об'єднаннями.

Ключові слова: соціально-педагогічний супровід, дитячі організації, соціальний педагог.

Суспільство з метою стабільності свого функціонування зацікавлене в тому, щоб цілеспрямовано впливати на підростаюче

покоління з метою передачі йому багатств соціального досвіду, культури, формування особистісних рис громадян. Функції виховання реалізують сім'я, школа, громадські організації, серед яких особливостями своєї соціально-педагогічної діяльності виділяються дитячі громадські об'єднання.

Дитячий рух є важливим і унікальним інститутом соціалізації підростаючого покоління, який не лише доповнює вплив сім'ї, школи та інших соціальних інститутів, але й став самодостатнім соціально-виховним феноменом, що успішно реалізує завдання формування гармонійно розвинутої особистості. Саме в дитячих організаціях і об'єднаннях задовольняються потреби дітей та підлітків у спілкуванні, спільній діяльності творчо-розвиваючого характеру, в реалізації різноманітних інтересів та потреб. Їхня діяльність сприяє більш гармонійному включенню дітей і підлітків в життя суспільства, дозволяє набути позитивного досвіду соціальної взаємодії і діяльності, виробити навички колективної праці. [4, с. 85]. Перспективний соціально-педагогічний потенціал, а також низька залученість дітей і недосконалість діяльності зумовлюють необхідність розробки теорії і практики соціально-педагогічного супроводу дитячих громадських організацій.

Проблема соціально-педагогічного розглядалася багатьма вченими та знайшла відображення в науковій термінології. Соціальна педагогіка розглядає соціально-педагогічний супровід як «соціокультурний процес індивідуального розвитку особистості» (С. Савченко) [5, с. 45].

Соціально-педагогічний супровід трактується Л. Байбородовою, В. Белкіною, І. Харісовою як процес надання своєчасної соціальної та педагогічної допомоги дітям і підліткам, які її потребують, і системи коригувальних впливів на основі відстеження змін в процесі розвитку особистості дитини [1, с. 14]. Розглядаючи сутність соціально-педагогічного супроводу дитячих громадських рухів, об'єднань і організацій М. Рожков трактує дане поняття як діяльність, спрямовану на підтримку груп дітей і кожної дитини окремо в побудові ними своїх соціальних відносин, на подолання організаційних труднощів і максимальне використання цих об'єднань для вирішення завдань соціального виховання [3, с. 4].

Важливими аспектами соціально-педагогічного супроводу дитячих громадських об'єднань є вивчення і створення соціально-

педагогічних умов, в яких суб'єкту надаються максимальні можливості для розвитку своєї діяльності та спілкування, надання допомоги і підтримки в складних ситуаціях життєвого вибору, усвідомлення особливостей взаємодії з освітнім середовищем.

Соціально-педагогічний супровід включає такі завдання:

– інформування, яке передбачає надання інформації дітям і підліткам, батькам і педагогам про існуючі громадських рухи і їх роль у соціальній структурі суспільства,

– організацію, тобто допомогу у вирішенні організаційних питань громадських рухів і знайомство з технологією організаторської діяльності,

– координування, що забезпечує взаємодію громадських рухів з іншими соціальними інститутами [3; 6].

Соціально-педагогічний супровід спрямований на підтримку кожного суб'єкта цього процесу. Суб'єктами соціально-педагогічного супроводу на організаційному рівні є дитячі громадські об'єднання; спеціальні установи, організації, що займаються цими питаннями; органи влади, що займаються питаннями дитячого руху. Суб'єктами соціально-педагогічного супроводу на особистісному рівні вважаються діти, учасники дитячого громадського об'єднання, їхні батьки, дорослі (керівники об'єднань, фахівці по роботі з молоддю, педагоги-волонтери). [7, с. 150].

Структура соціально-педагогічного супроводу складається з таких елементів: супровід відносин дітей через групові форми роботи; індивідуальний супровід розвитку відносин дітей; супровід педагогів; супровід батьківських відносин (до дітей, до дитячого об'єднання); супровід прийняття управлінських рішень; супровід освітнього процесу; супровід відносин в колективі педагогів; супровід взаємин «педагог – дитина», «педагог – батьки» [7, с. 147-148].

Модель професійної взаємодії соціального педагога з дитячими громадськими об'єднаннями була розроблена Л. Романовською, до основних складових якої дослідниця віднесла: 1) здійснення соціально-педагогічної діагностики; 2) організація соціально-педагогічної діяльності; 3) сприяння формуванню колективу в об'єднанні; 4) здійснення профілактичної діяльності; 5) організація необхідної соціально-педагогічної допомоги членам даного формування; 6) налагодження взаємодії з іншими соціальними інститутами, педагогічними колективами закладів освіти; 7) допомога

у створенні і реалізації спеціальних програм і проектів;
8) налагодження діалогу з членами неформальних дитячо-юнацьких угруповань [4, с. 86].

Однією з найбільш важливою складовою соціально-педагогічного супроводу у дитячій організації чи об'єднанні є надання соціально-педагогічної допомоги. Зміст соціально-педагогічної допомоги, яка може надаватися членам дитячих громадських об'єднань, визначається межами професійної підготовки та компетенції соціального педагога. Вона може полягати у допомозі в розв'язанні особистісних і міжособистісних проблем, наданні необхідної консультативної психолого-педагогічної допомоги членам дитячої організації, здійсненні корекції соціальної поведінки цієї категорії клієнтів, створенні умов для розвитку творчого потенціалу членів дитячих формувань, сприянні їхньому соціально-правовому захисту [4, с. 86].

Соціально-педагогічний супровід в дитячій громадській організації направлено на підтримку кожної дитини в побудові ними своїх соціальних взаємин, на подолання організаційних труднощів, максимальне рішення завдань соціального виховання всередині дитячої організації за рахунок дієвих підтримують і коригувальних програм. Умовно виділяють два основних види програм супроводу розвитку дитячих громадських рухів, об'єднань, організацій: системно-орієнтовані – покликані сприяти попередженню виникнення або вирішення проблем в дитячому об'єднанні в цілому; індивідуально орієнтовані – спрямовані на надання допомоги у вирішенні проблем конкретної дитини-учасника дитячої громадської організації або об'єднання [7, с. 150-151].

Отже, соціально-педагогічний супровід дитячих організацій та об'єднань направлено на підтримку груп дітей і кожної дитини окремо в побудові ними своїх соціальних відносин, на подолання організаційних труднощів і максимальне використання цих об'єднань для вирішення завдань соціального виховання. Перспективою подальшого вивчення проблеми є пошуки методів та форм реалізації соціально-педагогічного супроводу діяльності дитячих громадських організацій і об'єднань.

Список використаних джерел

1. Байбородова Л. В., Белкина В. В., Харисова И. Г. Психолого-педагогическое сопровождение детей в системе дополнительного

- образования: учеб-метод. пособие. Ярославль: изд-во ЯГПУ, 2014. 423 с. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/pedagogicheskoe-soprovozhdenie-vneurochnoy-deyatelnosti-mladshih-shkolnikov/viewer> (дата звернення 7.05. 2021 р.).
2. Біличенко Г. В. Сутність соціально-педагогічного супроводу освітнього процесу. Молодий вчений. 2019. № 10.1 (74.1), жовтень, С. 20-23. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/10.1/5.pdf> (дата звернення 7.05. 2021 р.).
 3. Рожков М. И. Социально-педагогическое сопровождение молодежных организаций и объединений. *Педагогика*. 2008. № 1. С. 3-5.
 4. Романовська Л. Педагогічний супровід діяльності дитячих громадських об'єднань як важлива соціально-педагогічна проблема. *Науковий вісник Ужгородського національного університету* / [Ред.кол.: (гол. ред.) Козубовська І. В., Бартош О. П., Опачко М. В.]. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2009. Вип. 16-17. С. 85-87. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/28174> (дата звернення 7.05. 2021 р.).
 5. Савченко С. В. Социализация студенческой молодежи в условиях регионального образовательного пространства. Луганск : Альма-Матер, 2003. 406 с.
 6. Солкин М. С. Особенности педагогического сопровождения деятельности детских общественных объединений. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. 2017. Т. 2. С. 54–59 URL: <http://e-koncept.ru/2017/570014.htm> (дата звернення 7.05. 2021 р.).
 7. Яковлева Е. В., Гольцова Н. В. Модель социально-педагогического сопровождения развития детского общественного движения в региональной системе образования и научно-методических рекомендаций по ее внедрению. Череповец, 2019. 189 с. URL: <https://viro.edu.ru/vmk/science/article/book2.pdf> (дата звернення 7.05.2021 р.).